egész béten által dologban sorvadott embernek a' vasárnaponi ártatlan mulatást és feldülést illani akarja. Az illy mulatások, kivált ha családi körökben tartatnak, sokkal inkább előmozditják azt, hogy a' férjiak jó férjek és atyák legyenek, mint akarmi illyes bill. (Tetszés.) Különben is — hozzátádá *O' Connell* — az ur' napját talán egyik országban sem ölik meg olly tisztességesen, mint most Angliában. (Hallják!) Hasonló értelemben nyilatkoztak a' bill iránt a' kincstár' cancellárja 's az attorney-general. Végre *Peel* ur is oda nyilatkozik, miszerint ő nem javal olly tárgyakban törvényt hozatni, mellyek csak pőrt patvart szülhetnének a' szomszédok között 's az egyesek' vallásbeli meggyőződésén erőszakot tennének. Kívánatos ugyan, hogy vásárok ne tartassanak vasárnapokon 's a' boltokbani árulás is csak a' legszükségesb czikkelyekre szorittassék, de fölötte igaznak látszik volna gátolni a' szegényebb embert e' napokon olly mulatságokban, mellyekben a' gazdag folyvást részesülne. Azért ő azon tanácsot adja, huzza Plumptre ur a' bill' maga vissza. Ezt P. ur csakugyan meg is tette.

Syrius gőzös maj. 26kán már második utjára indult az atlanti oceanon keresztül Uj-Yorkba.

A' franczia-mexicoi kérdés felett Londonban mind szabadelmű mind tory lapok nagy feltekenységgel szólnak Franczia-ország' cselekvésmódjáról, 's névszerint az *Atlas*ban olvashatni egy czikkelyt, mellyben, ugyanolly nézeteket fejtvén ki, mint a' *M. Chronicle*' minapi levelezője Philadelphiából, 's Algir- és Anconára emlékeztetvén olvasóit, inti az angol kormányt, legyen szemes és vigyázó, mint a' washingtoni kormány máris az lenni látszik.

Franczia-ország.

Egy afrikai levelezés következő jelent: „Bizonyos, Constantinéből érkezett, franczia egy összeesküvésről tudósít, mellynek czélja a' palota' levegőbe röpítése volt. Valamelly zsidó fedezte föl, mondják, ez utálatos szándékot. Az összeesküvés' feje a' város' *kaidja* (birája) volt; de már megfosztaták hivatalától 's több más arabbal együtt tömlöczben van. Tizenkét népőrzők' kapitányai, kik a' complottban részesek valának, azonnal elillantak a' városból. A' lovas katonaság üldözőbe vevé 's visszahozá őket. Az, ki e' részletekről tudósít, maga látta ezen kapitányokat, elindulása' pillanatában, visszahozattatni 's már hétnek feje legördült a' vesztőpiaczon, midőn elindult."

Majus' 25kén mondotta ki az esküttszék *Hubert*' és *társai*' pőrében az itéletet. Mielőtt ezt közlenők, érintenünk kell, hogy Hubert alig hallá magát az itélet' első szavaiban az esküttek által „bünös"-nek ismértetve, midőn kést ragadott elő, magát meggyilkolandó. Ebben midőn őt a' rárohant őrök meggátlák, az esküttek felé fordult 's azokat, különösen *Grouvelle* hajadon' elitélésért, mocskolni és szidalmazni kezdé, ugy hogy a' biróság kénytelen volt őt a' börtönbe vitetni vissza 's neki az itélet ott olvastatni föl. Ezen itélet szerint Hubert és társai a' király' élete ellen forralt merény' vádja alól fölmentetnek ugyan, ellenben a' *kormány' felforgatására* forralt összeesküvésben bünösöknek ismértetnek, 's ennek következtében *Hubert* holtiglani számkivetésre (deportatio) 's ennek alkalmazásaig valamelly franczia szárazföldi börtönre, *Grouvelle* hajadon és *Steuble* 5 évi fogságra, *Annat* az ismételt részvétért szinte 5, végre *Giraud* 3 évi fogságra itéltettek. Mind a' négyen azonban ezen itélet' megsemmisitéséért a' cassatioszékhez folyamodtak.

Spanyolország.

Bayonneból maj. 26án indult levelek szerint don Carlos 23kán ismét visszatért Estellába, hol fő hadi szállása' különböző ágai, az általa tett vizsgálati utazás alatt, visszamaradtak volt.

Telegrafi hivatalos tudósitás maj. 30-dikról: Tegnap *O'Donnell* general minden ellentállás nélkül Verát és Lesabát támadá meg; semmi kicsapongások nem történtek.

Németország.

Schleswig, majus' 21.

Ma nyitatók itt meg a' második schleswig rendek' gyülése. Már minden vidékről érkeznek be kérelmek, melyiyek főleg az adóengedményi jog' ujra felélesztését 's a' schleswiginek a' holsteini rendek' gyülésével egyesülést tárgyazzak.

Berlin, majus' 23.

A' tegnapi „en famille" adott ebédnel 125 császári, királyi és herczegi verből származott személyek valának jelen. Megjegyzendő, hogy husz egynehány, ifjuságuk' első virágában levő herczegek 's herczegnők ékesitik e' magas családi kört.

Mexico.

Az igen körülményes ultimatum, melly a' franczia kormány' részéről a' mexicoihoz intéztetett 's czáltal visszautasittatott, a' 13 év óta történt személy- és vagyonbeli sértéseket számlálja elő, mellyeknek a' Mexicoban lakó francziák kitéve voltak; többek közt 1833ban öt franczia (köztük egy nő) világos nappal gyilkoltatott meg ismeretes mexicoiak által, testeik szétdaraboltatva lófarkra kötöztettek, 's a' gyilkosok még mindig bünetlenek; midőn két franczia, ki tőtkos orgyilkossagot követett el, már 10 nap multva kivégeztetett. Tampicoban két franczia, ki egy csoport texasiakkal Mexicot megtámadá, befogatva egy udvarban azonnal, mint valamelly vadállatok, minden itélet nélkül, agyonlövetett. Egy franczia orvos, ki Colimában *Pardo* czredesnek különösen dühi vonakodott, nyilvanyos utczán orgyilokkal támadtatván meg, veszedelmesen megsebesitették, 's minthogy tatván elégtételt nem nyert, kénytelen vala az országot odahagyni. Az ultimatum valamennyi sérelmet három osztályba soroz: 1) Rablás és vagyon-elpusztitás; 2) törvényelleni adók' felemelése 's erőszakos kölcsön; 3) az igazságkiszolgáltatás' megtagadása, törvénytelen itéletek, jogtalan elkobzások 's'stb. Ezek után a' módok és utak terjesztetnek elő, mellyekkel eddig a' mexicoi hatóságnk éltek, hogy a' franczia kormány sérelmeivel együtt huzza-halaszthassa, 's végre következő követelések tétetnek: I. Majus' 15ig 600,000 piaszter fizettessék ki a' mexicoi status-kincstárból, azon francziák között kárpótlásul kiosztandó, kik a' nevezett jogtalanságok' áldozativái lettek. E' követelés, mondák, igen jó mérsékelt, minthogy az okozott károk két sőt három annyira rugnak. II. A' nevezett mennyiségben a' megismért franczia adóssági követelések nem foglaltatván; a' mexicoi kormány egyedül csak arra kötelezze magát, hogy ezek' szabályszerű lefizetését nem gátolandja. III. *Gomez* general, ki Tampicoban két franczia' halálát parancsolá, tétessék le, 's a' nevezett francziák' családjainak 20,000 piaszternyi kárpótlás adassék; épen igy tétessék le Pardo ezredes, 's 9600 piaszter kárpótlás *Dulong* orvosnak 's az Anzenigoban meggyilkolt francziák' családjainak 15,000 piaszter fizettessék ki 'stb. Ugyanigy kivántatik *Tamajo* birónak hivataltóli megfosztatása 's *Lemoine* franczia' szabadonbocsátása 's kármentesítése, azon megjegyzéssel, hogy a' franczia kormány még több (névszerint előbbordott) birák' 's tisztviselők' megbüntetését kivánhatná, kiknek cselekvésmódja annyira ellenkezett minden igazsággal és erkölcsiséggel, hogy maga egy mexicoi lap azoknak egyikét „emberi ábrázattal biró szörnyetegnek" nevezi. IV. A' mexicoi kormány ünnepélyesen kötelezze magát, a' viszonyosság' biztositása mellett, jövendőre a' franczi ákkal ugy bánni, mint a' velük legbarátságosb lábon álló nemzetekkel, őket semmi hadi adóval vagy erőszakos kölcsönnel nem terhelni, és a' részletes kereskedés' jogában olly kevessé háborgatni, mint bármelly belföldit, és ebben soha kárpótlás nélkül nem korlátozni. A' franczia főconsul, *Deffaudis* ur, végre nyilatkoztatja, hogy, ha apr. 15keig nem érkezik ez ultimatumra megnyugtató válasz, a' franczia hajósereg' meghatalmazottja a' neki adott utasitásokat végrehajtandja. De minthogy Franczia-országnak czélja csak, nemzetjogi követeléseí' beteljesitettését elérni, czélegesen csak a' mexicoi kiköltők' elzárására korlátozza magát, hogy a' kormánynak vámadóit beszedhesse, hahogy ujabb erőszakoskodások nem tétetendnek személyek 's vagyon ellen, mellyek a' franczi ákn ak szigorúbb közbejöttét vonnák magok után.

Magyar hirlapok' heti szemléje.

Maj. 28 — jun. 3.

Politicai hirlapjaink mindnyájan megtették a' jövő félévre előfizetési felhivásaikat. Az egy *Honai 's külföldi Tudósitásoknál* változott, Galvacsy ur' elhúnyta' következésében, a' szerkesztőség, 's az új, melly, ugy látszik, több coordinatus tagból áll, némi programmát bocsátott ki, mellyben eget földet igér mind hazafiasagra, mind hűségre, mind politicára, mind tudományokra, mind mesterségekre, mind végre nyelvre nézve; — de midőn mindezekre a' hitelesség' pecsétjét kellene ütni 's a' megtartásra magát in solidum obligalni, akkor a' szoknya mögé rejtezik 's nevelt nagy bátran elhallgatja. E' szerint ezentul, ha valami panaszunk találna lenni, egyenesen kiadó - tulajdonos t. ő. vegy *Kulcsár* Istvánné asszonysághoz leszünk kénytelenek fordulni 's minden hibáért vagy tévedésért tőle számot kérni. — Az *Erdélyi Hirlap*' felhivásában örömmel vettük észre, hogy e' lap, noha most lételének csak második félévébe lép, máris *tiszteletdijt* ajánl irólnak 's Mulattatóját némellykor egy *egész ivre* emelni szándékozik. A' journalistica tehát csakugyan valóságos *szükége* korunknak; 's bebizonyul újolag, hogy ebben az aldott magyar földben (itt kiváltképen a' *szekelységil* értem) minden jó mag megterem, csak aztán a' nővény ápoltassék, müveltessék és irányoztassék is. — A' többi pol. lapok' felhivásban semmi különös, hanemha az, hogy az eddigieknél jóval *röviedebbek*, minek csupán örvendeni lehet.

A' *M. Szion* általunk már emlitett czikkelyeit folytatja.

Az *Athenaeum* más forditások mellett bevégzi ezt: „levelek a' szegény wiltshirei lelkipásztor' naplójából" *Zschocke* után, mellyet egyedül azért jelelünk ki, mivel a' forditás, dr. *Zsogyorics* Istvantól, *igen* jó. Egyébiránt „játékszini krónika" ezen egész héti Athenaeum-ban nincs, holott, hogy a' többit ne emlitsem, maj. 28dikán *Schodelné* asszonyság, *Fellbér* Marie és *Conti* ur léptek fel. Mit mondjanak e' lassuságra vagy szólani nemakarásra az *ügynek barátai?*

A' *Figyelmez*őben egy nyomos birálat (Tanitás' alaptudománya *Warga* Jánostól) 's egy jeles ismértetés (dr. Jankovich' Ofen und Pesth-jeé dr. *Schedel* Ferencztől) után Schuster János és Perger János legközelebb elhúnyt két academicus' literaturai hatására vettetik egy rövid pillanat *S. F.*-tól. Az elsőt „Neki (Schusternek) köszönjük a' magyar chemicai nyelvet, mellynek ő teremtője volt; ugy a' magyar nyelvnek gyógyszerészink közt, ő előtte lehetőségesnek sem gondolt, tudományos diletáns hozatalát. Midőn t. i. a' nm. m. k. Helytartótanács' rendeléseből a' pesti orvosi kar hazánk' számára a' „gyógyszerek' árszabását" kidolgozá, abba az addig számüzve volt magyar nyelv' felvételét Schuster nem csak hévvel sürgette, hanem abban munkás is volt. Már 1826ban, magisteriumtételkor, egy gyógyszeres magyarul értekezett szóval és irásban; 1827ben is egy; de 1829ben már tizenhárom, 1830ban 14, 's igy tovább 's tovább. Melly könnyű leszen már most (magyarul is) chemiát, melly könnyű pharmaceuticat irni. Vajha a' szép kezdet az alkotó' elhúnytával semmibe ne dőlne! 'stb." Ez utóbbi felkiáltaszat azonban Sch. urnak nem értjük egészen. A' tudománynyelv, mellyet az elhúnyt dicső férjfiú nekünk alkotott, 's meg inkább azon gazdag ér, mellyet az alitai nyelvmüvészünk' hanyajának csodamerészességgel és szerencsével nyitott, tőlünk, azt tartom, alrabolhatatlan kincsek; 's igy talán csak attól lehetne még tartani, hogy a' gyógyszerész-mesterek a' kir. egyetemnél nem fognak olly számosan magyarul irni és értekezni mint Schuster professorsága alatt; de én azt hiszem, hogy az ismeretnl nem annyira a' tanitók' mint a' tanulók' szellemétől fog függeni. — Egyébiránt, miután mind a' két boldogult a' m. academiának helybeli rendes tagja volt 's ez adott e' rövid ismértetésre is alkalmat, jó lett 's illett volna talán Sch. urnak röviden azt is megjegyezni, hogy Schuster az utóbbi 2 — 3 év alatt az academia' munkálatiban közelebbről csak alig részesült, legalább, ha jól emlékezem, annak nagy gyülésein sem jelent meg; Perger ellenben az academia' ezen idő alatti munkálatiban folyvast igen élénk, szorgalmatos és épen nem sülytalan részt vett. —

A' *Természet* egy igen széplelkü „indítványt" közöl az iránt, hogy nevezteassék ki küldöttség, melly a' legközelebbi superint. gyülésen véleményes javaslatot készitene arról 1) miképen lehessen biztositani protestans lelkészünk' állapotjat, de az *elt*' veszedelmeztetése nélkül; 2) özvegy- 's árva-tár mi úton alapitható legczélszerűbben, 's befogiatván a' felsőbb tanitók' 's részben az iskolamesterek' özvegyeit 's árvait is? — Ezen inditványt tevő itt nem irja ki ugyan nevét, de mivel a' leendő küldöttségnek némelly, általa gyűjtött adatokkal 's előmunkálatokkal kinálkozik, elhiszem, hogy attól ismértetni is fog; a' javaslat minden esetre figyelmet érdemel. — A' széplíteraturai részben egy ujabb heszély kezdetik meg *Kunoszt*ól „négyleveli lóher" czim alatt. A' „hirek" között értjük, hogy b. *Jósika* Miklós' Abafi-ja *Treumund*-tól németre forditva Pesten megjelent.

Az *Ismertető*nek „répaczukor és még valami" czimü fő czikkelye, mint meg is jegyeztetik, a' Gazdasági Tudósitásokból van felvéve; sajátja ellenben a' „répaczukorgyártás Magyarországban," melly leginkább *Leitner* József' e' részbeni munkálkodásait ismérteti. (Folvette a' Századunk, 46. sz.)

Na, hiszen itt van *Munkácsy* megint a' *Rajzolatokban* „6 forintos boldogságával" 's azzal a' bullocimességgel, melly a' legfeketébb vérű embert, sőt magát az ördögöt is megnevetteti. Ohajtható, hogy M. ur minél többet irjon, 's igy lapjaira, mellyek most characterben szükölködnek, saját szellemének bélyegét üsse, mert lehet ő megszaggatott, megtöredezett genie, de genietöredék ő mégis, és tagadhatatlan, hogy mindazon „ripszrapsz" és „kriksz-kraksz"iroi, kik lapjaiban hol több, hol kevesebb, hol épen semmi szerencsével koronkint föllépnek, ot sem a' lelemény' eredetiségében, sem a' "szinezet' élénkségében 's változatosságában, sem a' stylus' simaságában, sem végre a' tonus' neki saját comicai tartásában, bizonyos népszerűségében 's némellykori lelkesedésében utól nem érik, ámbár gyakran a' tartósság' 's tárgy melletti huzamos megmaradás' tekintetében meghaladják. Azért tehát nyergelje meg már egyszer M. ur pegazusát, vegyen, ha lehet, hoszabb lélekzetet „nézzen gyakrabban *saját szemeivel* körül a' társas-élet-, a' mű- 's a' divatvilágban, és higye el, hogy minden, mi a' *maga nemében* jó, (legyen az bármi nem) hat 's szerzőjét cserben nem hagyja. Egyébiránt e' heti számai tarkák, 's a' *tarkaság* is hir érdekkel; Strauss' és Lanner' ismértetése (forditva *Kapy* urtól) korszerű és jó.

A' *Regélő* a' karpáti hegyi-tavakat ismérteti. — A' *Honmüvész*' 43dik száma ezt irja: „Pesten, maj. 23dikán a' szinpadunkra *másodszor* hozott Marót macsói bánt *kevés* néző látogatá. Okát e' részvétlenségnek, miután pedig a' *közönséges* vélemény (ez jó tévedés) annyira a' darab mellett szólt, megfogni elégtelenek vagyunk." Engedjen meg a' Honmüvész, de ha e' darabban, mint ő itt kifejti, nem csak az egyetlen nőszemély, ki egyszersmind a' darabnak hősneje, gyökerben és egészben elhibázott character, nem csak a' férjficharacterek 's cselekvények sokszor motiválatlanok vagy eléggé ki nem fejtettek, hanem maga a' mesézet is fölötte hihetetlen és bonyolt, 's a' münek még csak azon érdeme sincs, hogy a' scenák' helyes következése által gerjesszen érdeket és hatást: akkor mi igen nagyon hajlandók vagyunk, e' részvétlenség' okát legnagyobb részben magának a' darabnak tulajdonitani. Egyébiránt ezen adat világosan 's hatalmasan megczáfolja azt is, mit némellyek talán hittek, hogy t. i. publicumot fog húzni, ha a' czédulára mindenkor feliratik, hogy az előadás' jövedelmének egy része a' szerzőé. (Ên e' *decari* kérdésre, előbbi nézetemet vitatva, a' jövő szemlében még egyszer visszatérek, 's most csak azt jegyzem meg, hogy *Fáy* ur' ujabb két szinmüvének adatásakor, maj. 21., a' szerzo' jutalomrésze *nem* volt a' czédulán emlitve, mivel azok' jövedelméhöl a' szerzőnek a' kitűzött szabályok szerint nem juthatott rész.) Ugyanezen számból értjük *Chiabay Pálné*, szül. *Eder* Antonia jeles magyar szinésznének Debreczenben maj. 19dikén sorvadásból történt halálat. — A' 44dik számban olvassuk, hogy ugyancsak a' pesti magyar szinházban a' mult hó' 28dikán „Beatrice di Tenda" dalját adatott, mellyben *Schodelné* asszony (mint vendég?), *Conti* ur és *Fellbér* kisasszony léptek a' főszerepekben föl. Az elsőnek föllépése, ugy látszik, némi pártnyilatkozásokra adott alkalmat. *Conti* arról ezt mondja a' Honm.: C. ur, a' laibachi philharmoniai társaság' tiszt. tagja, Enrico' szerepében olly dalnokot ismértetett meg velünk, minőt magyar szinpadunkon még nem valánk szerencsések hallani; szerepének eddig rejtett szépségeivel is ő ismértetett meg. Hangja, igaz, nem földrázó (!), de lágy, hajlékony, kellemteljes, 's éneklési gyakorlottsága olasz iskolára mutat." *Fellbér* Mariáról, ki ma legelőszőr lépett föl, ezt irják a' Rajzolatok: „F. kisasszony mind játékával mind tiszta, csengő, szabályos, gyönyörű hangjával 's hibátlan énekével igen nagy lelkesedést gerjesztte a' szokatlan számmal összegyűlt nagy közönségben." Az *egész* — mond a' Honmüvész — fuladásig tömött szinházban, kitünő helyességgel, fényes sikerrel 's egyhevességlag adatott.

A' *Társalkodó* 43dik számából kiemeljük ezt: „*Smallbones* Gy. angol gazda (veterinarius geometra 'stb.) Eszterházy Pál

hg által kihozatott, hogy elkészültöti birtokában (majoratus) a' gazdaság' obb karba állíthatása' tervét vele közölje. E' végre hazánkban szerteutaztatá őt, különös figyelmébe ajánlván majoratusa' ismeretét. Három évet töltött ezen foglalatosságban Smallbones ur, melly idő után a' herczegnek egy tervet ajánla, miszerint az ozorai, dombovári 's kaposvári urodalmakban fekvő kaposi és kopányi bozót-földek' művelés alá vételét tanácsolá, — mellyekhöl részint hasznos és jó réthet, részint termésföldek alakulnának. A' terv elfogadtatott — 's ő annak valósításával megbízatott. Ezen mintegy 20,000 holdra terjedő bozótot azonban lassankint vehetni műveles alá, — mert az ezen vállalat' létesüléséhez szükséges erők', instructiók', eszközök' megszerzése tetemes költségekkel jár; azért előlegesen az említett bozótbul csak egy részt, u. m. az ozorai urodalomban (Tolnában) fekvő gyánti 's tamási ispánságokban néhány ezer hold föld és bozót vétetett művelés alá; ennek sikerülte után majd továbbra is kiterjedőleg kívánván rendelkezni. Ezen bozótok, árkok által áthasítva, 's vizallásoktól fölmentve, részint (hol t. i lehetséges) szántás, kapálás, földborda, tiprás, megöntözés által egészen haszonvehetőkké leendnek." A' 44dik számban kezdődnek már a' „szózatok Budapestnek vizár elleni biztosítása' ügyében." Az Isten legyen irgalmas-kegyelmes a' mi fuleinknek. Ez a' legelső javaslat, vagy minek is nevezzük? csupa 's a' *többi*-höl áll. Igen naiv a' szerzőnek következő nyilatkozása. „Szóljanak a' dologhoz *értelmesebbek;* de szóljanak és *szóljunk minél többen* 's nyilványosan." Minek ide ez a' *minél többen?* én részemről a' magam együgyűségében csak ezt mondanám: szóljon a' dologhoz, a' *ki ért hozzá*; én például, nem értek, tehát nem is szólok.

A' *Hasznos Mulatságok*ban folyvást találtatnak magyar játékszini ismertetések.

A' *Nemzeti Társalkodó*ban *Brassai* ur az angol alkotmány' ismértetését folytatja. E' czikkely, mint multkor is említettük, fordítás, de annal gazdagabban meg van rakva Br. ur' saját jegyzeteivel, mellyek közül egyet, Br. ur' tonusát 's politicai világnézetét igenis erősen ismértetöt, szó nélkül hagynunk teljes lehetlen. Arra ugyanis, hogy az angol alsóház' tagjait, mint illik, a' brit népnek csak *vaggonosabb* része választja, Br. ur a' következő megjegyzést teszi: „Az europai jus publicum még mind annal az elvnél van, hogy a' szegény ember *gaz* ember." — Bocsásson meg nekem Br. ur, de ezen kitételén rendkívül megbránkoztam, mert az nem csak helytelen, hanem a' legnagyobb mértékben békétlenségre ingerlő, 's én, őszintén megvallom, meg nem foghatom, miképen jöhetett az egy hirlapban sajtó alá. Ha az ember annyira el van is vakúlva, hogy az 1789ben bizonyos országban kikiáltott szabadság', egyenlőség' 's emberjogok' eszméit kívánja a' *fenntlő* europai statusok' kormánytudományának 's jus publicumának alapjaiul vételni; ha az ember annyira vak vagy gonosz is, hogy a' jelen kormányokban 's urakodókban a' népek' ellenségeit, nem pedig *saját 's a' népek' jogainak biztosítóit 's hiv megőrzőit* lássa, 's megismérje különösen azt, miszerint ez a' politica, kivált az utóbbi tíz esztendő óta, az europai kormányok' minden tettelhöl világosan 's tagadhatatlanul kitünik; vegre, ha az ember eléggé révülattó 's tudatlan is, azt hinni, hogy a' népek' mostani állapotjában jó volna mindenkinek politicai szavazatot adni 's a' valasztósági censust egészen eltörölni; ha, mondom, valaki mindezeket hinné és vélné is, mit en Br. urrol fel nem teszek: még akkor sem illenék 's nem volna neki szabad, egy 2 zoteivel az ilyetöl hirlapban, millyen a' Nemzeti Társalkodó, hite' előadására az emlitetthez hasonló kifejezéssel élni, melly azonkívül hogy *nem igaz*, nem is egy *művelt ember* 's békés, tudós polgár', hanem egyedül egy *fellázadó parasztt* szájába való. — Mint mondám, mi itt nem egyenesen örűla mondatik, azt Br. ur ne vegye magára, de azt bizvást magára veheti, hogy ezentúl hasonló, a' fölötte 's hasonlóan kifejezésektöl őrizkedjék.

A' *Vasárnapi Ujság*ban a' Kis Geometra' birálatát bevégzi V(állas) A(ntal). — A' *Mulattató* az 1719diki (erdélyi) nagy dögvész' leirását rekeszti be. Ugyanitt, a' 86dik lapon, Brassai ur egy szép gyümölcsöt láthatja kakographiájának e' szókban: „lord Biron", melly utóbbi legalább, sem az angol *szójából* sem az angol *tollából* nincs véve. —

CSATÓ PÁL.

Tudni való.

A' Somogy vármegyei lótenyésztő részvényes társaság, közelebb lefolyt három évek' tapasztalásán indúlva, valamint kitűzött czéljának, ugy a' felöle való véleménynek 's az ezen alapult varakozásnak is megfelelni kívánólag, a' mult esztendei kisasszonyhó' derekán, leginkább a' versenyző lovakra káros behatást gyakorlott forró nyári napok' elközelítésének szükséget tekintetbe vevén, tudatja a' Közönséggel: hogy jelen 1838ik estendőben a' megyei adozók' csikainak, a' hetesi gyepen leendő felállítása, dij-kiosztás, lóvasár, és ezzel egybe kapcsolt versenyzés Sz.-Mihályhó' 10. 11. és 12. napjaira határoztatván, következő renddel fog megtartatni, u. m.

Sz.-Mihályhó' 10én kezdődik a' lóárverés, melly e' napon reggeli 9 órától, 's a' következő verseny' több napjain is mindig reggeltöl délig folytattatik. — Ugyanez alkalommal fognak az adózóknak csikaik számára rendelt jutalmak kiosztatni: az egy esztendősök közül a' két legjelesebb 20—20; a' két másod-rendű 15—15; a' két harmad-rendű 10—10 pengő forintokat nyerend. A' két esztendősök közül a' legjelesebb 40, a' második 35, a' harmadik 30, a' negyedik 25, az ötödik 20 pengő forintokkal fog jutalmaztatni. Végre a' három esztendősökhöl az első 60, a' második 50, a' harmadik 40, a' negyedik 30 pengő frnyi jutalmat nyerhet, azon világos megjegyzéssel, hogy hibátlan, 's még se' hámban se' nyereg alatt nem használt lovak részesülhetnek egyedül e' kitett díjakban. —

Első verseny. Ugyanaz nap délután 2 órakor.

a) Első versenye az adózóknak, 60 és 20 pengő forintokra 2. ang. m.; futhat érte minden somogyi adózónak valamint a' legujabb urbéri törvények' szabályozata után minden urbéri telket művelő 's biró nemesnek lova is.

b) 60 aranyos díj. Minden somogyi birtokosnak ugyanott nemzett nem televér lovaira 1½ ang. m. ism. 3e. 50 — 4e. 110 — 5e. 6e. és id. 119 fontt. k. 2 fonttal kevesebb; id. lovak 5 fonttal többet herrel. Bejelentés 48 órával előbb. —

c) Második versenye az adózóknak, 25 és 15 pengő forintokra, föltételek mint feljebb.

d) Ismétlése a' 60 aranyos díjnak.

Második verseny. Sz.-Mihályhó' 11én délután 2. órakor.

a) Harmadik versenye az adózóknak, 50 és 25 pengő forintokra 1½ ang. m.; futhat érte minden somogyi adózónak és urbéri telket biró nemesnek lova is.

b) 50 aranyos díj. Futhat érte minden, a' magyar honban született nem televér ló, akárki' tulajdona, 1½ ang. m tehet, és bejelentés mint a' 60 aranyos díjnál.

c) Czindery-díj. 10 arany, szegényebb sorsú kisasszonykák', mesteremberek', cselédek' számára, lovászokat, lovásmestereket és idomárokat kivéve, 1½ ang. m.; tehere nincs tekintet.

d) 30 aranyos díj. Minden Somogyban nemzett lovakra, mellyek azonban se' t. v. apától se' t. v. anyától közvetlen nem származnak, 2 angol m. 3e. 95 — 4e. 115 — 5e. 120 6e. 124 font; más két fonttal többet.

Harmadik verseny. Sz.-Mihályhó' 12.

a) Negyedik versenyére az adózóknak, 40 és 20 p. forintokra, 1' ang. m.; futhat érte minden somogyi adózó' lova.

b) Festetits-Geyza-díj 40 arany a' magyar honban született minden lóra, melly még Pesten vagy Bécsben nem nyert, bárki' tulajdona, 2½ ang. m; tehet 3e. 90—4e. 110—5e. 115 6 és id. 119 font., t. v. 10 fonttal; más két fonttal többet. Bejelentés 48 órával előbb.

c) Ötödik versenye az adózóknak 30 és 15 p. fikra. Futhat érte minden somogyi adózó' lova.

d) Somogyi asszonyságok' pályadíja, 40 mintegy 100 aranyat érő serlegből, 1½ ang. m. 3e. 100 4e. 120 5e. 125 6 eszt. és id. 129 font. k. két fonttal kevesebb te er. Urlovasok, bár nem is teljajdonosi a' lovaknak; futhat érte minden Somogy vegyében született és ugyanoda való birtokosnak lova.

Az érkezendő vidéki vendégek' számára Kaposváróll, a' hetesi gyeptól egy óránjára fekvő mezővárosban, illó bérért rendelt szállások találtatnak, a' hol a' hetesi gyepre való kirándulásra kész lovakat is találandnak; sőt ki kevesebb kényelemmel megelégednék, Hetesen is találhat szállásokat; a' nézőknek a' gyepen felállított karzat kényelmes alkalmat nyujt; — istallókat bérleni kivánók pedig az egész verseny idejére egy lótól egy pengő forintért bérelhetnek, ez iránt előre értekezvén a' társaság' titoknokával. — Gr. *Festetits* Miklós ur' tisztsége pedig zabbal, szénával és szalmával piaczi áron szolgaland. —

Karzatra bebocsátó jegyeket csak a' verseny' napján lehet Hetesen váltani; fen 40, alatt 20 pengő krajczáron.

Majus' 30án, 1838.

Közli
Edvi *Illés* Ferencz,
titoknok.

(1)

Hirdetmény.

A' nagyméltóságú magyar kir. udv. *Kamara*' rendeléséhöl ezennel közhirré tétetik, hogy a' tokaji kir. kamarai urodalomhoz tartozó, 's tettes ns. Zemplén vármegyében kebelezett Tarczal városban lévő uradalmi boltok, továbbá ugyanazon vármegyében helyheztetett tokaji és kis-tokaji mészárszék', és kis-tokaji korcsmáltatás' haszonvételei, folyó esztendei junius hónap' 25én Tarczalon, az uradalmi tiszttartói háznál tartandó nyilványos árverés' utján, a' többet igérőknek, ugyancsak folyó 1838k évi Sz.-András-hava' 1ö napjától számítandó 3 esztendőre árendába fognak kiadatni.

Kiknek tehát az említett haszonvételek' kibérlésére kedvök leszen, a' mondott időre 's helyre elegendő bánatpénzzel ellátva ezennel hivatalosok. (1)

Hirdetmény.

A' nagyméltóságú magyar kir. udv. *Kamara*' határozatánál fogva ezennel közhirré bocsáttatik, hogy a' tarczali uradalmi pinczében lévő következendő majorságbeli borok, ugymint:

a) 12 hordó Tolcsvai máslás-borok; továbbá

b) ugyanoda való 21 hordó majorságbeli közönséges borok; 's végre

c) 133 hordó 1835iki termésű lehuzott majorságbeli tarczali közönséges borok, folyó esztendei junius hónap' 20án Tarczalon az uradalmi tiszttartói háznál tartandó nyilványos árverés' utján a' legtöbbet igérőknek keszpénz-fizetésért el fognak adatni.

Mellyre is, kiknek az emlitett borok' megvételére kedvök lészen, a' fentebb érintett időre és helyre elegendő bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak. (1)

(1) Bor-árverés.

Felsőbb rendelet' folytában a' mgos szekszárdi alapitványi urodalom' részéről közhirré tétetik: hogy f. évi julius' 2án t. Tolna megyében fekvő Szekszárd mezővárosban 1818 akó vörös, fökép 1834-ki termésű ó, és 652 akó 1837iki termésű-uj borok árverés' utján a' legtöbbet igérőnek felsőbb helybenhagyás' fentartásával hordonkint ugyan, de mégis hordó nélkül el fognak adatni; azon esetre pedig, ha elfogadható igéretek tétetnének, a' vevő megvett borait készpénz-fizetésért azonnal is átveheti. — A' borok' elhordására a' vevőnek robot is fog adatni, ha minden egy napi, 2 vonó marhával megtenndő, és a' távolságot meg nem haladó fuvarért 20 pp. krt fizetend. Kiknek tehát bort venni szándékuk van, illendően megkéretnek, hogy a' szükséges bánatpénzzel, minden akötöl egy forintot váltóban számitván, ellátva, a' meghatározott időre megjelenni ne terheltessenek, hol a' kötendő szerződés' föltételei előre is megtudhatók.

Költ Szekszárdon, junius' 1sö napján 1838.

Hirdetmény.

A' pécsváradi urodalom' versendi tiszttartói kerülete' részéröl közhirré tétetik: hogy folyó évi julius hónap' 4kén versendi és bakarczi pincczékben árverés' utján eladatni fognak 1834ki termésű borok: fehér 4,699 akó, vörös 1945¾ akó, 1837ki termésű borok pedig: fehér 444 akó, vörös 413 akó, hordonkint kisebb és nagyobb mennyiségben, mint tudníllik a' megjelenő vevők kivánandják.

Versend, majus' 28án 1838.

Blabigh János s. k.,
tiszttartó.

(1)

A' mgos szekszárdi alapitványi urodalom' részéröl közhirré tétetik, hogy f. é. junius hónap' 25dik napján Szekszárdon az urodalmi tiszti cancelláriában délelőtti szokott órákban tartandó nyilványos árverés' utján a' következendő kir. haszonvételek felsőbb helybenhagyás' fentartásával 1839ik esztend. november hónap' 1sö napjától kezdve részint 3, részint 4 esztendőre haszonbérbe fognak adatni, u. m. az egynevezett korévi korcsma, Ozsony helység' határában a' Duna mellett az árendásnak tulajdon bora' kimérésével; a' zsidó korcsma Szekszárd mezővárosban hasonló joggal; az ugynevezett Ebes és Gurovicza tájéki vadászat, az agárdi eser és Mösi Itse erdőkbeli vadászat; a' Fajsz helységbeli mindennemű kir. haszonvételek; a' szekszárdi országos vásárok' jövevedelme. — Ugyszinte a' fenirt napon ezen urodalomhoz tartozó Agárd helységben templomtetőnek megujitása a' legolcsóbb áron dolgozó felvállalni kivánó épitőmesternek át fog adatni.

Melly fenirt határnapra a' bérleni 's épileni kivánók elegendő bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Költ Szekszárdon, majus' 21kén 1838. (1)

Borárverés' hirdetése.

A' méltóságos pécsváradi urodalom' részéröl f. é. julius' 9én reggeli órákban a' szilágyi urodalmi pincczékben 2084¼ akó fehér és 1262 akó vörös ó, legtöbbnyire 1834ki, ugy 433¼ akó fehér és 786¾ akó vörös bor 1837iki termésbeli, árverés' utján a' legtöbbet igérőnek, felsőbb helybenhagyás' fentartásával hordánkint ugyan, de mégis hordó nélkül el fog adatni; hogyha azonban elfogadható igéretek tétetnének, a' vevő megvett borait készpénz-lefizetésért azonnal is átalvehetí, és el is hordhatja; — a' borok' elhordására a' vevőnek robot is fog adatni, hogyha minden egynapi, 2 vonó marhával megtenndő és az illendő távolságot meg nem haladó fuvarért 20 pengő krt fizetni fog. — Kiknek tehát bort venni szándékuk volna, illendően megkéretnek, hogy a' szükséges bánatpénzzel, minden akötöl egy forintot váltóban számitván, ellátva, a' meghatározott időre annak helyén megjelenni ne terheltessenek; a' hol is a' kötendő szerződésnek föltételei előre megtudathatók.

Pécsvárad, majus' 28kán 1838.

Légrady János s. k.,
tiszttartó.

(1)

Felszólitás.

„Résnédi' gyönyei" czim alatt a' dunaáradás által megkárosult földnép' javára Jövedelmezve megjelenendő munka' nyomtatását jövő hónap' elején haladéktalanul megkezdeni szándékom levén, bizodalmasan megkérem hazánk' minden irójit, kikhez talán magányos felszólitásom el nem jutott, vagy kikkel az' közlekedés' bizonytalansága miatt érintkezésbe nem jöhetek, hogy e' jótékony vállalatom' elömozditása végett gyüjteményembe szánt munkadarabjaikat, folyó hónap' utolsó napjáig, biztos alkalom általvagy bérmentesen, mulhatatlanul betüldjék. Az elfogadandott művek' irőinak szivességét egyegy példánynyal fogom hálálni. Pest, junius' 1jén 1838.

Kunosz.
(Lak. Leopold-uteza, Rattenbiller-ház, 2ik emelet.)

(1)

Concursus-hirdetés.

Az egyesült kir. magyar kereskedési harmincad- és morvaországi vámhivatalnál Brutzkában, *Teltscher* Ferencz' nyugalmaztatása által megürült beszedói hely' (Einnemers-Stelle) betöltésére, a' mélt. magyar kir. udv. *Kamara* a' *concursus*' határidejét f. é. julius hónap' 1sö napjára rendelte. Kik tehát e' tisztséget, mellyel 600 ezüst forint évenkinti fizetés, szabad lakás, 33 ezüst forintnyi irószer-járandóság és 600 ezüst fr. cautio' letételére kötelezettés összekapcsolvák, megnyerni kivánják, folyamodásaikat az emlitett határidő alatt a' cs. kir. morva-sziléziai kamarai vámigazgatósághoz Brünben Morvaországban nyujtsák be.

A' nevezett hivatal' megnyerésére kivánható föltételek: a' harminczad- és vámkezelés' 's mindkét országos nyelv' tudása, és feddhetlen erkölcs, mikröl a' folyamodóknak, valamint eddigi foglalkozásukröl is, elegendő bizonyitványokat kell elmoutatniok.

(1)

Figyelmeztetés.

A' közleledő 1838. második félévre ujság-előfizetés' dija ezüstben:

Erd. Hiradó, N. Társalkodó 's Vasárnapi Ujságért (hetenkint négy ivet) postán .	5 fr.
Kolozsvárt	4 „ 30 kr.
Erd. Hiradóért magára	4 „ — „
N. Társalkodóért magára	2 „ — „
Vasárnapi Ujságért magára	1 „ — „
N. Társalkodó és Vasárnapi Ujság együtt hetenkint kétszer	3 „ — „

Előfizetni lehet minden cs. k. postahivataloknál, ezen kivül: Enyeden *Fajda* Dániel, Szebenben *Incze* József, M.-Vásárhelyett *Dósa* Elek és *Hoos* István, Debreczenben *Soós* János, Bécsben *Pataki* Sándor uraknál. (1)

Hirdetés.

A' nm. m. k. udvari Kamara' rendeléséhöl a' huszti tisztartósági kerülethez tartozó négy huszti malmok, mellyek közül egy három, kettő két, és egy egy járatu, fából épültek, 's mellyekért 100 p. frt. bánatpénz letetendő; — továbbá ugyanazon kerületben találtató, bustyaházi négy járatu malom, mellyért 70 p. frt. bánatpénz letetendő, a' huszti k. k. tisztartósági hivatal' irószobájában Huszton, Marmarosban, f. é. junius' 18án tartandó nyilványos árverés' utján a' többet igérőnek f. é. november' 1töl kezdve egymásután következendő három évekre haszonbérbe fognak adatni. Ezen bérléstöl mindazáltal a' saját ki vannak rekeszitve. (2)

Árverési hirdetmény.

A' nagyméltóságú m. k. udvari *Kincstár*' részéröl ezennel közhirré tétetik: hogy szabad kir. Debrecen városa' alább következő haszonvételei, folyó évi september' 3kán a' városházban tartandó nyilványos árverés' által három egymás után következő esztendőre, 1838. november' 1töl számitva, a' legtöbbet igérőnek bérbe fognak adatni; ugymint:

Neve a' bérbe adandó haszonvételeknek.	Kikiáltandó ár.		Megkivánt bánatpénz.	
	pengő pénzben			
	fr.	kr	fr.	kr
Csukás vendégfogadó	270	—	27	—
Koscher bermérés	1220	—	122	—
Ludas vendégfogadó	250	—	25	—
Mátai do és vám . . .	3030	—	303	—
Elepi do	1006	—	100	36
Baraki do	322	—	32	12
Ohati és hortobágyi halászat .	24	—	2	24
Külső kávéház	110	—	11	—
Vámház	3356	—	335	36
Szelesi mészárszék	104	—	10	28
Csapó-utczai kapu előtti lévő mészárszék	141	—	14	6
Miklós-utczai kapu előtti juhárulás	80	—	8	—

A' bérleni szándékozók tehát a' fent nevezett napra és helyre, hol a' bérlet-föltételek és az emlitett haszonvételeknek közelebbi leirása is megláthatók, — a' szükséges bánatpénzzel ellátva, ezennel meghivatnak. (2)

Trattner-Károlyi István' sajtóját elhagyta, 's *Heckenast* pesti könyvkereskedő által minden hiteles könyvárosnál 1 pengő forintoo megszerezhető:

Szliács.

Irta orvosok' és betegek' számára

Czilchert Robert

orvos-doctor.

Pesten. 1838. nagy 12r. XII és 159 l. szilárd boritékban. (3)

Árverési jelentés.

F. é. Junius' 20kán *Nyitra* városában a' püspöki lakban m. *Wurum* József püspök' 's excellencz' nagyoságyából minden a' püspöki lakban találtató levak, névszerint 4 darab világospej pompa, 4 darab gesztenyeburna háztiszti-, 2 konyha-'s 3 czafaszegi lé (mind herélttek), 1 bator, 6 hintó, továbbá 1 szép pompa-batár, csétárokkal (láterlétekkel) 's hozzá tartozó gazdag készültöt szerszám 6 lóra, czenkivül 3 lószerszám 6, több 4 és 2 lóra, ugyanegy, csatlós- (Postillion) csiamák, 's egyéb jószágszerek árverés' utján a' legtöbbet igérőnek azonnali készpénz-fizetés mellett eladandók. A' t. cz. venni szándékozók tehát a' fenevezett napra, azaz f. é. jun. 20kára ide egész szerfeletteli hivatalosak.

Jegyzés. A' hátralevő nagy árverés, melly arany, drágaságok, dús papi ékszerek, nagy ezüst asztalneműtökek, a' hozzátartozó nagy és kis nehéz, finom ezüst étkészletnek, gyiszkandolák, kyertyatartók, kávéczirtek, nagy részint igen jól aranyozott és más effélékkel porczellán, asztalneműk más effélékkel álland, a' t. cz. venni szándékozóknak, a' hónap' és nap' kiülésével, legkésőbb a' hirlapok' utján tudtára fog adatni. (2)

Hirdetés.

A' nagymeltóságú magyar kir. udv. *Kincstar*' rendelése' következtéül a' huszthi uradalmi sörfőzőházban, az ottani husvágás-joggal és pálinkaházzal, az ottani husvágás-joggal és pálinkaházzal, az ottani husvágás-joggal és pálinkaházzal